

Stichting Het Jan & Alleman Beraad

KvK 98163493

Opgericht 29 augustus 2025

BURGERBERAAD
MIGRATIE
ELKAAR VINDEN

Beleidsplan

Versie 3.3

t.b.v. aanvraag ANBI Status

Inleiding

In augustus 2025 hebben wij de Stichting Het Jan & Alleman Beraad opgericht met als maatschappelijk doel: "Het bevorderen van Burgerberaden als Impuls voor de democratie in Nederland". Al onze activiteiten zijn evenwel gericht op één concreet landelijk te organiseren Burgerberaad over Migratie in het najaar van 2026. Na de realisatie van dit burgerberaad komt de vraag aan de orde van een vervolg of niet.

Wat ons bij elkaar heeft gebracht, zijn onze gedeelde zorgen over de harde tegenstellingen die zich meer en meer aftekenen in Nederland. Polarisatie waarin meningen tegenover elkaar worden gezet om de keuzes helder te krijgen kan heel vruchtbaar zijn om beleid te maken. Maar dat geldt niet voor onvruchtbare polarisatie waarin we tegen elkaar worden uitgespeeld, er geen gedeelde waarheid is, feiten worden betwist en er geen bereidheid lijkt te zijn om verschillen van meningen te overbruggen.

De toename in onvruchtbare polarisatie is vooral zichtbaar in het onvermogen om met een groot draagvlak het migratievraagstuk aan te pakken. Dit vraagstuk houdt onze samenleving al decennialang bezig en is dé splijtzwam. Wij denken dat met een burgerberaad, waarin mensen met sterk verschillende opvattingen een dialoog aangaan een doorbraak gerealiseerd kan worden met een positieve maatschappelijke impact.

In dit beleidsplan laten we zien wat we willen bereiken, hoe we ons initiatief van de grond willen tillen, hoe we het willen presenteren, hoe we het willen organiseren en hoe we het willen laten landen in het volle besef dat we op de een of andere manier de politiek in ons initiatief zullen moeten betrekken en daar een mandaat zullen moeten verwerven.

Waarom een burgerberaad?

Een burgerberaad is een *gelote* groep van 100 tot 200 mensen. Samen vormen zij een *afspiegeling* van de samenleving. Het doel is het bespreken van een beleidsprobleem. Tijdens het beraad gaan deelnemers meerdere dagen met elkaar in gesprek onder leiding van onafhankelijke gespreksleiders. Daarbij wordt informatie aangereikt, maar de deelnemers bepalen ook zelf welke informatie ze nog meer willen ontvangen en met welke deskundigen ze willen spreken. Deelnemers gaan niet met elkaar in debat, maar vragen door over drijfveren achter de meningen en gaan op zoek naar datgene dat verbindt. Bij een opinieonderzoek krijg je wat het publiek vindt als het niet hoeft na te denken, bij een burgerberaad krijg je wat het publiek vindt als het de tijd en ruimte krijgt om na te denken en in dialoog te gaan met anderen. Naarmate burgerberaden vertrouwen ervaren en er niet gestuurd wordt op de uitkomsten zijn ze effectiever. Extreme meningen worden niet geschuwd, die kunnen ruimschoots aan bod komen. De ervaring – gebaseerd op tientallen burgerberaden in meerdere landen – leert dat men naar elkaar gaat luisteren en dat men na verloop van tijd op zoek gaat naar waar de meesten zich in kunnen vinden.

Het burgerberaad is inmiddels een beproefd instrument en heeft, denken wij, een extra meerwaarde bij maatschappelijke vraagstukken waar de politiek op stuk loopt zoals dus migratie. Maar er is ook kritiek op het instrument. Dat burgerberaden leiden tot mooie gesprekken tussen mensen die elkaar nooit spreken en dat diametraal verschillende meningen toch overbrugd kunnen worden is keer op keer bewezen. Daar wringt het niet, wel in de opvolging, in de legitimatie en het gezag van het beraad en hoe

de adviezen door de politiek worden geaccepteerd en worden omgezet in beleid en regelgeving. Een burgerberaad brengt iets moois en unieks, maar heeft ook nadelen die we zullen moeten tackelen.

Voor- en nadelen van een burgerberaad (zie ook bijlage 2)

Voordeel: een plaats geven aan emoties

Hardnekkige maatschappelijke vraagstukken roepen vaak veel emoties op. Het gaat om zaken die mensen wezenlijk raken, hun vrijheid of bestaanszekerheid, hun waarden en normen. Een bekend voorbeeld is het burgerberaad over abortus in Ierland, ook daar speelden heftige emoties. Dat vraagt om een gesprek waarin je dingen kunt uitleggen, waarin begrijpen belangrijker is dan overtuigen en je samen op zoek gaat naar oplossingen. Een burgerberaad biedt in tegenstelling tot bijvoorbeeld een referendum de gelegenheid voor zo'n gesprek.

Voordeel: alle stemmen worden gehoord. Nadeel: de deelnemers zijn maar een kleine groep

In een burgerberaad praten mensen met elkaar die een representatieve afspiegeling zijn van de samenleving. Alle stemmen worden daarbij gehoord. Maar toch. Het gaat om een groep van 150 of 200 mensen. Als ik niet hoor bij dit mini-publiek Nederlanders, sta ik er buiten. Ik heb zelfs niet voor ze kunnen stemmen. Dat mogelijke gevoel van de overige Nederlanders kan de legitimiteit van de aanbevelingen van een burgerberaad ondergraven. In Ierland werd de aanbeveling van het burgerberaad om *abortus onvoorwaardelijk toe te staan* via een referendum aan de bevolking voorgelegd. Met deze afronding stond de legitimiteit niet meer ter discussie. Het feit dat 66% van de bevolking de aanbeveling steunde en de dramatische discussie daarna van de maatschappelijke agenda verdween wordt toch algemeen gezien als een succes van het burgerberaad.

Voordeel: ruimte om ingewikkelde, heikele vraagstukken te bespreken

Abortus is een voorbeeld van een vraagstuk dat veel emoties kan oproepen, maar waarbij er één centrale aanbeveling geformuleerd kan worden die in een eenvoudige ja/nee vraag aan de bevolking kan worden voorgelegd. Veel hardnekkige maatschappelijke vraagstukken kunnen echter niet tot een ja/nee vraag gereduceerd worden. Allerlei onzekerheden spelen een rol en er moet veel informatie worden meegewogen. Keuzes rond migratie kunnen bijvoorbeeld allerlei sociale en economische gevolgen hebben. Een burgerberaad biedt de ruimte om dat uitgebreid te bespreken en van alles te wikkelen en te wegen. Maar hoe zorg je dan voor legitimatie?

Nadeel: een goede bestuurlijke inbedding is niet vanzelfsprekend

De logische weg om in zo'n geval de aanbevelingen te *legitimeren* is om deze door de gekozen volksvertegenwoordigers te laten heroverwegen. Vaak wordt een goede inbedding in het politieke systeem ook als belangrijke voorwaarde gezien voor het succes van een burgerberaad. De opvolging van aanbevelingen is echter ook bij burgerberaden die door de overheid worden georganiseerd zeker niet gegarandeerd. Het hangt nogal eens van de uitkomsten af. Politici willen zich zelden van tevoren binden aan de uitkomst van een beraad. Burgerberaden zijn dus geen vanzelfsprekende wegen naar directe invloed van burgers. In de politieke context moet invloed formeel vastliggen of bevochten worden.

Nadeel: een burgerberaad is maar een momentopname

Hardnekkige maatschappelijke vraagstukken roepen dus emoties op en zijn vaak ingewikkeld. Maar het is ook zelden zo dat er na één beslissing een punt kan worden gezet achter het maatschappelijk debat. En in de verdere uitwerking komen altijd weer de nodige dilemma's naar boven. Een burgerberaad is een

momentopname en het is een illusie om te denken dat één burgerberaad een complex probleem kan oplossen. Dus ook als aanbevelingen goed landen en invloed hebben op de besluitvorming is het nog de vraag of ze uiteindelijk voldoende zullen doorwerken om het maatschappelijk draagvlak voor het besluitvormingsproces dat deze vorm van directe democratie beoogt, te behouden.

Het bewaken van de voordelen en het beheersen van de risico's

Er is in Nederland de nodige ervaring met het organiseren van burgerberaden. We hebben er zoals al gesteld veel vertrouwen in dat dat goed komt. De problemen zoals hiervoor besproken zitten vooral in de relatie met de besluitvormingsprocessen van de overheid.

Het nemen van goede beslissingen kost veel tijd en energie. Het tijdsbeslag pleit echter niet tegen een burgerberaad, maar is wel een steekhoudend argument om de representatieve democratie niet af te schaffen. Bij het zoeken naar een mengvorm tussen directe en representatieve democratie is het belangrijk om na te denken over de vraag wie welke beslissingen moet nemen. Ofwel: wat moet de opdracht zijn aan een burgerberaad?

De opdracht aan het burgerberaad

Het migratie debat roept emoties op, is ingewikkeld en leidt niet tot eenduidige beleidslijnen die breed gedragen worden. Een burgerberaad kan helpen, maar niet via een alomvattend plan. Dat kan niet de rol zijn van een burgerberaad. De taak moet overzichtelijk blijven. Wat wel haalbaar is, is het aangeven van de gewenste koers, van een gedeelde visie waar het met onze samenleving naar toe moet gaan en die de angel haalt uit het debat dat ons nu nog zozeer verdeelt. We willen het rapport van de Commissie Van Zwol over de demografische ontwikkelingen van Nederland 2050, dat in de Tweede Kamer met grote instemming is ontvangen, als vertrekpunt nemen. De eerste vraag aan het burgerberaad zal zijn of het de keuze voor het gematigd groeiscenario met een migratiesaldo van 50.000 per jaar onderschrijft. Vervolgens is het de bedoeling dat er aanbevelingen worden geformuleerd over wat dat betekent voor de gewenste ontwikkeling op de vier deelgebieden van migratie: (1^e) gezinshereniging, (2^e) arbeidsmigratie, (3^e) studiemigratie en (4^e) asielmigratie. Die aanbevelingen kunnen dan het kader vormen waarbinnen onder leiding van onze volksvertegenwoordigers de concrete plannen worden geformuleerd en uitgevoerd.

Het betrekken van het maxi-publiek

De representatieve samenstelling van een burgerberaad betekent niet automatisch dat elke burger zich vertegenwoordigd voelt. Het bereiken van het "maxi-publiek" is daarom ook een belangrijke doelstelling. Daarvoor overwegen we via de methode van de Participatie Waarde Evaluatie burgers online de mogelijkheid te bieden om advies te geven aan het beraad.¹ Daarbij past een nationale *debat-dag*. Burgers worden dan opgeroepen om via de PWE online te adviseren en ook fysiek met elkaar in gesprek te gaan over de opdracht aan het burgerberaad. Om een dergelijke dag tot een succes te maken is de hulp van velen nodig. Wij denken daarbij aan de onderzoekers achter het PWE en koepelorganisaties,

¹ De essentie van de [Participatieve Waarde Evaluatie \(PWE\)](#) is dat burgers op een laagdrempelige manier een advies kunnen geven over een keuzevraagstuk van een overheid. In een online omgeving worden daarbij voor- en nadelen (of effecten) van opties gewogen. PWE is ontwikkeld door onderzoekers van de TU Delft, de VU Amsterdam en ITS Leeds

zoals de VNG, het Genootschap van Burgemeesters, onderwijsorganisaties, Vereniging van Openbare Bibliotheken en de Nederlandse Vereniging van Journalisten.

We gaan ook op zoek naar media partners om het grote publiek bij het burgerberaad betrokken te houden, zorgen dat een groot deel van de Nederlandse bevolking op de hoogte is dat het burgerberaad plaats vindt en hoe uniek dat is. Dit voor elkaar krijgen is wellicht de grootste uitdaging.

Doorwerking 1: de landing van aanbevelingen

In Nederland moet het parlement aan de slag met de aanbevelingen wil het een doorwerking kunnen krijgen. Idealiter is dat in wetgeving vastgelegd. Maar nu zijn we nog afhankelijk van de bereidheid van volksvertegenwoordigers. We hebben bewust gekozen voor een burgerinitiatief. We willen als burgers zonder financiële steun van de overheid, maar hopelijk met de steun van vele andere burgers, het burgerberaad over migratie initiëren. Die onafhankelijkheid past bij onze neutraliteit ten aanzien van de uitkomst van het beraad en heeft daarom grote voordelen, maar betekent ook een risico op het punt van doorwerking. Zonder de bereidheid van de volksvertegenwoordigers om de uitkomst te bespreken is een burgerberaad niet zinvol. Het is daarom voor ons een belangrijke doelstelling om van tevoren van het parlement de toezegging te krijgen dat ze aanbevelingen van het burgerberaad zullen bespreken en alleen weloverwogen en beargumenteerd naast zich neer zullen leggen. Gegeven de positieve grondhouding tegenover het burgerberaad van de meeste politieke partijen lijkt ons dat alleszins haalbaar. Maar de steun is niet vanzelfsprekend. Het moet voor politici duidelijk zijn dat er draagvlak is. Een groot en divers samengesteld Comité van Aanbeveling, een professioneel georganiseerd burgerberaad en samenwerking met allerlei organisaties met oog op de debat-dag kunnen dat draagvlak zichtbaar maken.

Doorwerking 2: controle van de uitwerking

We vragen het burgerberaad om aanbevelingen te formuleren over de koers die moet worden uitgezet in de omgang met migratie. Vervolgens moeten de volksvertegenwoordigers aan de slag met de uitwerking en uitvoering. Het ligt voor de hand dat een burgerberaad dat de kaders stelt, ook na een aantal jaren controleert of de overheid op koers ligt en blijft binnen de afgesproken kaders. We willen daarom ook voorstellen om na twee jaar een nieuw burgerberaad bij elkaar te roepen om dat te controleren.

Nogmaals ons doel

We zien dat het migratievraagstuk een groot maatschappelijk probleem vormt waarbij onvruchtbare polarisatie de weg verspert naar oplossingen. We zijn het met Eva Rovers eens dat het antwoord daarop en andere vraagstukken die ons verdelen niet minder maar juist meer democratie is. Burgers zijn te vertrouwen. Ook als het om complexe vraagstukken gaat die de nodige emoties oproepen. Daarvoor moet die burger zich wel kunnen verdiepen in een probleem. Dat vraagt om tijd en om ruimte voor het gesprek. We denken dat het burgerberaad daarvoor een goed instrument is. We zien de noodzaak van aanvullende acties zoals de debat-dag en structurele aandacht voor de uitwerking en uitvoering van de aanbeveling.

Die structurele aandacht is onderdeel van ons doel en is tegelijkertijd ook een doel op zich in de verdere ontwikkeling van burgerberaden. We zien dat de gewenste structurele aandacht vraagt om een soort van *Derde Kamer*. Wij denken daarbij niet aan een nieuw instituut. Ook in onze huidige Kamers zitten burgers. Het fundamentele verschil met het burgerberaad is dat de volksvertegenwoordigers opereren als professionals omdat de continue stroom van te nemen beslissingen daarom vraagt. Het ad hoc bij

elkaar roepen van burgers voor een specifiek probleem creëert een heel andere dynamiek. Burgers zijn ongetwijfeld even wijs en eigenwijs als Kamerleden, maar nog geen professionals. De professionele volksvertegenwoordigers kunnen we niet missen omdat we niet voor iedere (deel-) beslissing een vergadering van burgers bij elkaar kunnen roepen. De representatieve democratie is efficiënt, maar kan ook vastlopen in deelbelangen en in de waan van de dag en kan ook overkomen als de wereld van een professionele elite die op grote afstand staat van het electoraat, van haar burgers.

Wij vinden het een goed idee om voortaan bij hardnekkige maatschappelijke problemen een burgerberaad om advies te vragen over de koers, waarbij vervolgens bijvoorbeeld één keer in de twee jaar een ander burgerberaad (de Derde Kamer) controleert of er bij de programma's waarbij een burgerberaad advies heeft uitgebracht, nog binnen de gestelde kaders wordt geopereerd. Dat versterkt het vertrouwen in de politiek, het versterkt de betrokkenheid van burgers en verrijkt onze democratie.

Dus waar het tegengaan van de onvruchtbare polarisatie inzake migratie en asielmigratie in het bijzonder ons hoofddoel is, is het logisch dat we de verantwoordelijkheid voelen om de ontwikkeling van het burgerberaad als instrument en de structurele inbedding van dat instrument met gepaste bescheidenheid mee te nemen in onze aanpak.

Hopelijk brengen we met ons experiment een brede maatschappelijke inhoudelijk discussie tot stand over hoe we het beste kunnen omgaan met migratie en produceert het burgerberaad aanbevelingen waarmee de politiek aan de slag kan gaan en leren wij meer over hoe een burgerberaad onze democratie kan versterken. Wij geloven in en rekenen op de steun van velen.

Governance en taakverdeling

De Stichting het Jan & Alleman Beraad (KvK 981633493) heeft drie bestuurders (UBO): Edzo Doeve (voorzitter), Jan van Eeden (Secretaris) en Jan Hoekema (Penningsmeester). De bestuurders ontvangen geen vergoedingen voor hun werkzaamheden. Voor het beheer van de financiën is een zakelijke rekening geopend bij ING Bank. Het vermogen zal worden gevormd door: schenkingen, subsidies, legaten en inkomsten uit vermogen van de Stichting. Het vermogen kan alleen aangewend worden voor het realiseren van burgerberaden en vooralsnog uitsluitend voor een landelijk burgerberaad over migratie.

Dat bestuur werkt samen en overlegt iedere twee weken met een klein team van kartrekkers, allemaal even betrokken maar met verschillende kwaliteiten in het Overleg Burgerberaad Migratie. We zijn bevlogen en serieus én weten dat je nergens komt zonder humor en zelfreflectie.

Edzo Doeve

- Bevlogen ondernemer, die in binnen- en buitenland voor grote verzekeraars werkte. Twintig jaar lang CEO van Coöperatie DELA, daarnaast bestuurlijk betrokken bij allerlei organisaties. Politiek actief in Eindhoven. Drijvende kracht achter dit Burgerberaad: *'Mensen met elkaar in gesprek brengen die elkaar normaal nooit spreken en bruggen slaan – hoe mooi is dat?'*

Jan van Eeden

- Veelzijdige socioloog. Werkte als opbouwwerker en als wethouder, nu actief in 'wel honderd besturen'. Beschikt over een elastieken netwerk. Zet zich van harte in voor dit Burgerberaad: *'Of*

het nu in opbouwwerk, politiek of bestuur is, mensen betrokken krijgen is altijd mijn sterkste drijfveer geweest. En dat is precies waar het in dit Burgerberaad om draait.'

Otie Hauser

- Onafhankelijke organisatieadviseur en interim-manager met verbindend vermogen en praktische slagkracht. Een verbinder met analytische scherpzint en creativiteit gedreven door mensen en hun prestaties. Het Burgerberaad Migratie past perfect bij haar gedreven en activistische inslag: *'Wij kunnen beter dan we nu laten zien. Zoveel vertrouwen heb ik wel in Nederland.'*

Jan Hoekema

- Doorgewinterde volksvertegenwoordiger, die op tal van manieren heeft bijgedragen aan de publieke zaak. Was gemeenteraadslid, Kamerlid en partijbestuurder, en in drie plaatsen burgemeester. Bezorgd over de harde toon in het debat over nieuwkomers: *'Een burgerberaad kan nieuwe deuren openen en zo bijdragen aan een groter draagvlak.'*

Véronique Klaassen

- Organisatiekundige en HR-professional met een langjarige ervaring als leidinggevende. Tot voor kort Directeur Uitvaartverzorging bij DELA. Bestuurder in gezondheids- en uitvaartzorg. Waarom meedoen aan dit Burgerberaad? *'Omdat we samen een klus te klaren hebben. En dat gaat niet lukken zolang we allemaal in ons eigen schuttersputje blijven zitten.'*

Frénk van der Linden

- Communicatieve duizendpoot. Radio- en tv-presentator, journalist, schrijver en nu dynamo achter dit beraad. Mailt sneller dan zijn schaduw. Drijfveer: *'Ik geloof in ieders vermogen om een vruchtbaar gesprek aan te gaan, hoe moeilijk het onderwerp ook is. En ik geloof ook dat vrijwel iedereen bereid is de ander te behandelen zoals hij of zij zelf behandeld wil worden.'*

Paul Looijmans

- Organisatieadviseur die veelzijdigheid tot specialisme heeft verheven. Werkte voor meer dan tweehonderd bedrijven in binnen- en buitenland: van luchtvaartmaatschappijen en telecomreuzen tot startups en kunstinstellingen. *'Ik ben niet van nature politiek actief. Maar me inzetten voor dit burgerberaad blijkt een stuk aantrekkelijker dan wegzinken in cynisme.'*

Jan de Ridder

- Breed georiënteerde politicoloog en onderzoeker. Ruime bestuurlijke ervaring in rekenkamers, gemeenteraden en waterschappen. Paart strijdbaarheid aan een bezonnen oordeel. Sterk gekant tegen onvruchtbare polarisatie: *'Die moeten we bestrijden. Om de democratie overeind te houden, en om de grote uitdagingen aan te gaan waar ons land voor staat.'*

Ina Smittenberg

- Is arbeids- en organisatiepsychologe en heeft meer dan 25 jaar ervaring in verandermanagement en organisatieontwikkeling. Zij is eigenzinnig, kritisch, amusant én van de inhoud. *'Voor mij telt dat het zoveel mooier is om in actie te komen dan om toe te kijken''.*

Scherp op inhoud

We willen serieus genomen worden en dan zullen we ons ook serieus moeten voorbereiden. Op hoe burgerberaden georganiseerd worden en op hoe ze gezien worden. We zullen moeten kijken hoe de kwaliteiten van burgerberaden het beste tot hun recht komen en de beperkingen gemitigeerd kunnen worden. We zullen ook oog moeten hebben voor de achterliggende oorzaken van de ongezonde organisatie en de weerstand die daarmee samen hangt tegen burgerberaden met argumenten moeten proberen te overwinnen. Hoe komen we zo neutraal en evenwichtig mogelijk over? Welke verhalen horen daarbij? En hoe overwin je de scepsis van politici? Dit blijft een punt van aandacht voor het hele projectteam, maar Jan van Eeden is de bewaker dat we zo min mogelijk over het hoofd zien en we ook kritische beschouwingen van wetenschappers, columnisten en politici niet uit de weg gaan.

Netwerken/ stakeholder management

Het is essentieel dat wij geholpen worden door veel Nederlanders. Om te beginnen met een Comité van Aanbeveling die enerzijds bestaat uit een groep van circa 60 tot 70 bekende Nederlanders bestaande uit oud-politici, bestuurders, ondernemers, schrijvers, journalisten, cabaretiers, musici en kunstenaars. We streven naar een lijst die zowel indrukwekkend als evenwichtig is. We schuwen daarbij niet de politieke flanken, dat vinden wij essentieel voor de geloofwaardigheid van ons initiatief. Dat leggen wij ook uit aan alle deelnemers en voordat we naar buiten gaan leggen wij hen allemaal de lijst per mail voor, waarop zij per mail kunnen reageren of zij nog steeds bereid zijn om mee te doen (*17 november stond de teller op 55 bekende Nederlanders met een redelijke verdeling van de politiek partijen met oud-politici, actieve politici hebben wij niet benaderd*).

We werken ook aan aanbevelingen van onbekende Nederlanders – automonteurs, verpleegkundigen, bakkers, accountants, huismannen – en vrouwen, advocaten, bewakers etc. – om te benadrukken dat gewone Nederlanders net zo enthousiast of misschien nog wel enthousiaster zijn over ons initiatief.

Daarnaast willen wij ook de wetenschappelijke bureaus van politieke partijen, de VNG, de journalistiek, de WRR en de staatscommissie van Zwol benaderen, opdat het initiatief de aandacht krijgt die het verdient en om aan gezag te winnen. Ook hier is de hele projectgroep betrokken. Jan de Ridder en Edzo Doeve bewaken of wij bij de juiste partijen/ stakeholders aan tafel weten te komen.

PR, Media en Marketingcommunicatie

Dit is een veelomvattende en ook bewerkelijke taak. We zullen een duidelijke PR-strategie moeten hebben met een heldere rode lijn en een kernachtige boodschap. Wie nemen we daarbij in de hand, met wie zoeken wij samenwerking? Hoe presenteren wij ons? Daartoe hebben wij allereerst een website, die begint al aardig vorm te krijgen. Jan de Ridder heeft het begin gerealiseerd, maar heeft nu het stokje overgedragen aan Paul Looijmans en Otie Hauser. Dat is echter niet genoeg, om een groot publiek te bereiken zullen er links moeten zijn met andere websites en met de sociale media. Dat moet allemaal hands-on begeleid worden. Voor de PR-strategie en contacten met de klassieke media is Frénk van der Linden in de lead. Voor de sociale media zijn Paul Looijmans en Véronique Klaassen in de lead. Zij bewaken ook de tone of voice en de uitstraling. Het beheer en de bewaking van de content van de website doet Jan de Ridder in overleg met Jan van Eeden. Voor de samenwerking met een mediapartner

en het maken van een documentaireserie over het burgerberaad om de aandacht van het grote publiek te blijven trekken zijn de eerste contacten gelegd.

Expertise

Voor de organisatie van het Burgerberaad zijn wij een samenwerking aangegaan met een ervaren organisatie ingehuurd: E:M+MA., een projectorganisatie die al meer dan 30 burgerberaden heeft georganiseerd en begeleid. We hebben met oog op het bereiken van een breder publiek naast het burgerberaad ook contacten met *Populytics*, een groep wetenschappers, gelieerd aan de TU Delft die zich bezighouden met methoden om participatie van burgers te verbeteren,

Daarnaast zijn we bezig met het installeren van een Comité van Experts die moet zorgen voor een kritische externe blik op onze activiteiten. Hun aandacht zal gericht zijn op het waarborgen van de zuiverheid van het proces, de kwaliteit van de informatie over het migratievraagstuk en de relatie met de reguliere besluitvormingsprocessen in de politiek.

Financiën en begroting

We hebben een voorstel voor het organiseren van het burgerberaad door EM+MA inclusief vergoedingen en de facilitaire voorzieningen voor €0,6 miljoen. Voor media, marketing e.d. houden wij rekening met een totaal van €0,4 miljoen. Daarmee komen we voorlopig uit op € 1 miljoen. Naarmate wij met vrijwilligers kunnen werken en sponsoren voor de faciliteiten kan dit nog variëren.

Raming per 1 november 2025

Aanloopkosten (juli 2025-januari 2026)	10.000
Projectkosten projectbureau EMMA	220.000
Ondersteuning + communicatie	65.000
Vergoeding deelnemers	100.000
Facilitaire voorzieningen	100.000
Website en ondersteuning/ helpdesk	150.000
Media + marketing	150.000
Documentaire	100.000
Nazorg/evaluatie	55.000
Totaal	€ 1.000.000

Financiering	
Goede Doelen Stichtingen/ Fondsen	300.000
Crowdfunding	300.000
Bedrijfsleven	300.000
Subsidies (Noot 1)	100.000
Totaal	€ 1.000.000

Noot 1: Zal nog moeten blijken, wordt pas in februari – maart 2026 duidelijk

We hebben praktisch kosteloos de Stichting Jan&Alleman Beraad opgericht. We hebben een garantie voor de eerste €10.000 aan externe kosten, onze werkzaamheden brengen we niet in rekening. Totdat we naar buiten treden moet dat ruimschoots voldoende zijn. We hebben een aantal fondsen voor donaties benaderd, althans daartoe de eerste contacten gelegd: het V-Fonds, het Gieskes Strijbis Fonds en de Stichting Media en Democratie. Alle drie rekenen de versterking van de democratie tot hun doelstellingen. We beseffen dat deze fondsen allemaal om cofinanciering zullen vragen. Onze aanvragen gaan in eerste instantie niet verder dan in totaal €300.000 onder de voorwaarde dat wij in staat zullen zijn minimaal dat bedrag bij derden op te halen.

Op het moment dat we naar buiten treden moeten we helder hebben hoe we verder geld willen werven en de politiek vragen om zich achter ons initiatief te scharen, daarna kan bekeken worden hoe verder.

Tijdslijn en mijlpalen

1^e mijlpaal medio december 2025: in de startblokken:

- CvA voor > 90% gereed, bekende en onbekende Nederlanders
- 1^e contact met wetenschappelijke bureaus politieke partijen is gelegd
- Website: structuur huisstijl en logo gereed
- Aanvraag ANBI-status loopt
- Inhoudelijke verhalen en flankerend beleid zijn verkend
- PR-strategie staat op hoofdlijnen

2e Mijlpaal eind januari 2026: we treden naar buiten

- CvA is gereed, Website is af inclusief links
- ANBI status en eerste € 25.000 opgehaald
- Politieke partijen zijn van tevoren geïnformeerd
- PR-verhaal is gereed, allianties met derden
- Comité van Experts is gereed
- Persconferentie en (mini-symposium)

3e Mijlpaal eind maart 2026: doorzetten

- Evaluatie reacties
- Communicatiestrategie/ flankerend beleid: aanpassen voor zover nodig
- Aansluiting met politiek, mate van mandaat
- Eerste € 100.000 opgehaald
- Scenario-keuze:
 - o Op eigen kracht verder
 - o Of samen met politiek

4^e Mijlpaal: Mei 2026: startschot organisatie burgerberaad

- Voldoende draagvlak: respons publiek en respons politiek
- Uitzicht dat financiering rond komt
- Uitwerking hoe maxi-publiek erbij betrokken kan worden

- Projectbureau EM+MA kan aan de slag
- Overeenstemming met mediapartners hoe het burgerberaad gevolgd wordt

5^e Mijlpaal: Juli 2026: financiering rond

- € 1 miljoen opgehaald
- Bronnen: donaties, crowdfunding en overheidssubsidies

6^e Mijlpaal: September 2026 burgerberaad gaat van start

- Begeleiding via EM+MA gereed
- Locatie geselecteerd
- Werkwijze met maxi-publiek
- Samenwerking met media partners loopt

7^e Mijlpaal: December 2026 burgerberaad brengt adviezen

- Persconferentie
- Plan van aanpak opvolging

Tot slot

We willen impact. Maar zoals al in de inleiding gezegd, we beseffen dat we de politiek mee zullen moeten krijgen. Daar moet het vooral als een verrijking worden gezien. Men kan een commissie van wijze mensen installeren, maar men kan ook eens in de zoveel tijd een burgerberaad installeren. Van beide verwacht je dat die serieus worden genomen. Dat die de politiek helpen om verder te komen, de blik meer op de lange termijn weten te richten en netelige kwesties te ontwarren met meer draagvlak. De ene met kennis en kunde van experts, de ander met de wijsheid van het publiek, waarbij de samenstelling en de vraagstelling leiden tot een zoektocht naar wat we delen. Het is de democratie verder brengen met meer democratie. Het is onze overtuiging dat iedereen er toe doet, dat iedereen mee telt, dat we op elkaar mogen rekenen. Wij kijken op niemand neer. Wij geloven in het publiek. Dat geloof overbrengen is de kern van onze missie.

Bijlages:

A

Actielijst per 17 november 2025

- Verantwoording keuzes voor CvA, Paul stuurt versie door, Jan de R en Frénk verzorgen 1e reactie
- Samenstelling CvA: uitbreiding meer radicaal links naast radicaal rechts, meer uit ideële hoek en ondernemers (hooguit 10 is genoeg, wel liefst zoveel mogelijk vrouwen): iedereen
- Paul deelt cv's: checken: iedereen
- Content website: Paul maakt 1e concept af, daarna naar iedereen
- Website lay-out: Otie en Paul
- Testimonials doorzetten: iedereen
- Contacten met Wetenschappelijke bureaus opvolgen (Jan van E. en Jan de R.)
- Fondsenwerving opvolgen, tactiek doorgenomen: Jan de R. Jan van E en Edzo
- Nieuwe begroting EM+MA, Edzo na overleg met Paul
- Beleidsplan i.c.m. aanvraag ANBI-status Edzo en Jan de R.
- Beoordelen content en cv's website: iedereen
- Infopakket naar AD: Frénk en Edzo
- Ordenen berichtenverkeer, voorstel uitgewerkt: Otie en Paul (en Edzo)
- Comité van Experts, Jan de R. neemt initiatief

B

Voor- en nadelen van een burgerberaad

Plaats voor emoties

- Hardnekkige vraagstukken roepen emoties op. Een burgerberaad biedt ruimte voor gesprek waarin begrijpen belangrijker is dan overtuigen.
- Een burgerberaad kost tijd en geld en kan dus niet voortdurende worden ingezet.

Alle stemmen gehoord

- Representatieve afspiegeling zorgt dat alle stemmen worden gehoord, meer dan na verkiezingen in de Tweede Kamer maar het gaat om slechts 150-200 mensen.
- Maar groep is klein. Dat beperkt de legitimiteit. Hoe betrek je het grote publiek?

Ruimte en begrip voor complexiteit

- Ingewikkelde vraagstukken kunnen uitgebreid besproken worden. Als het eenvoudig zou zijn, was het al lang opgelost.
- Niet ieder advies kan eenvoudig uitgevoerd worden.

Frisse impuls

- Biedt de politiek een kans voor beleid met een breed draagvlak.
- Het is echter een momentopname. Structurele aandacht voor uitwerking en uitvoering blijft noodzakelijk.